

Standardy ochrony dzieci

Szkoła Podstawowa nr 5 im. Sybiraków w Olsztynie

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników zatrudnionych w Szkole Podstawowej nr 5 im. Sybiraków w Olsztynie jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownicy placówki traktują dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie.

Pracownik placówki, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych danej placówki oraz swoich kompetencji.

Podstawy prawne działań ochrony dzieci przed krzywdzeniem

- 1) Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.)
- 2) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- 3) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359)
- 4) Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1606).
- 5) Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 31 z późn. zm.)
- 6) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).
- 7) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.).
- 8) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 z późn. zm.).
- 9) Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.) -art. 23 i 24
- 10) Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.).
- 11) Ustawa z dnia 9 marca 2023r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023r. poz. 535)
- 12) Ustawa z dnia 13 stycznia 2023r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw Dz. U. 2023, poz. 289
- 13) Ustawa z dnia 13 maja 2016r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606)
- 14) Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o resocjalizacji w wspieraniu nieletnich (Dz. U. 2022 poz. 1700)

§ 1

Objaśnienie terminów

1. **Pracownikiem** jest osoba zatrudniona w placówce na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, a także wolontariusz i osoba odbywająca staż.
2. **Placówką** jest Szkoła Podstawowa nr 5 im. Sybiraków w Olsztynie.
3. **Dzieckiem** jest uczeń do ukończenia 18. roku życia, uczęszczający do Szkoły Podstawowej nr 5 im. Sybiraków w Olsztynie.

4. **Opiekunem dziecka** jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
5. **Zgoda rodzica dziecka** oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
6. Przez **krzywdzenie dziecka** należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika placówki, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie. Wyróżnić można cztery formy krzywdzenia osoby małoletniej: przemoc psychiczną, przemoc fizyczną, zaniedbywanie, wykorzystywanie seksualne. Wykorzystywanie seksualne dziecka to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, i/lub na którą nie jest odpowiednio dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób, i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi bądź obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli osoby te ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy.
7. **Osoba odpowiedzialna za internet** to wyznaczony przez kierownictwo placówki członek personelu, sprawujący nadzór nad korzystaniem z internetu przez dzieci na terenie placówki oraz nad bezpieczeństwem dzieci w internecie.
8. **Zespół Interwencyjny** to zespół pracowników Szkoły Podstawowej nr 5 im. Sybiraków w Olsztynie powoływany przez Dyрекcję w przypadku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka uczęszczającego do Szkoły Podstawowej nr 5 im. Sybiraków w Olsztynie. W skład zespołu interwencyjnego wchodzi specjaliści, pedagog, psycholog, wychowawca klasy, Dyrekcja Szkoły oraz inne osoby, które mają wiedzę na temat dziecka oraz posiadają odpowiednie kwalifikacje. Pracami zespołu interwencyjnego kieruje pedagog/psycholog.
9. **Dane osobowe dziecka** to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

§ 2

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

1. Pracownicy placówki posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci i monitorują sytuację i ich dobrostan.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy placówki mają obowiązek zgłoszenia tego do dyrektora szkoły, który podejmuje stosowne działania, w tym przekazuje rodzicom informacje na temat dostępnej oferty wsparcia.
3. Pracownicy placówki znają i stosują zasady bezpiecznych relacji na linii pracownik – dziecko (patrz **§ 5 standardów oraz załącznik nr 3**).
4. Rekrutacja pracowników odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji pracowników (**załącznik nr 4**).

§ 3

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

1. W przypadku powzięcia przez pracownika podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, ma on obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji Dyrekcji szkoły.
2. Dyrekcja przekazuje informację zespołowi interwencyjnemu, który analizuje sytuację i dobrostan dziecka.
3. Jeżeli dziecko potrzebuje pomocy lekarskiej pedagog lub wychowawca konsultuje z pielęgniarką szkolną lub Dyrekcja decyduje o wezwaniu lekarza.

4. Wytypowana decyzją Zespołu osoba z Zespołu (pedagog, psycholog, inny specjalista posiadający odpowiednie kwalifikacje) przeprowadza rozmowę z dzieckiem. Specjalista sporządza notatkę służbową z rozmowy z dzieckiem.
5. Zespół interwencyjny lub wytypowane decyzją Zespołu osoby z Zespołu wzywa rodziców/opiekunów dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa, oraz informuje ich o podejrzeniu krzywdzenia. Jeśli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest jeden z rodziców/opiekunów, rozmowa przeprowadzana jest oddzielnie z każdym z rodziców/opiekunów. W miarę potrzeb jest sporządzona notatka służbowa z rozmowy z rodzicami.
Zespół podczas rozmowy informuje rodzica/rodziców/opiekunów o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, MOPS bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskie Karty”).
6. Zespół Interwencyjny poprzez przeprowadzone rozmowy zbiera informacje na temat podejrzenia krzywdzenia (m.in. charakter czynu, częstotliwość jego stosowania wobec dziecka), i na tej podstawie określa, jakie działania zostaną podjęte przez placówkę. zamieszcza swoje ustalenia w **protokole** i przedkłada go dyrektorowi placówki (**załącznik nr 1**)
7. Jeżeli informacje o krzywdzeniu dziecka potwierdziły się, dyrektor składa zawiadomienie o podejrzeniu krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, MOPS bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskie Karty”).
8. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
9. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.
10. Zespół interwencyjny sporządza **plan pomocy dziecku**, który powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - a. podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej placówki;
 - b. rodzaje wsparcia, jakie placówka zaoferuje dziecku;
 - c. skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.W planie pomocy są określone osoby odpowiedzialne za wdrożenie i realizację wskazanych działań oraz ramy czasowe realizacji planu.
11. **Plan pomocy** zespół interwencyjny przedstawia dyrektorowi oraz rodzicom/opiekunom dziecka z zaleceniem dla rodziców o współpracy przy jego realizacji (**załącznik nr 1**).
12. Sytuacja dziecka jest monitorowana przez wytypowaną przez Zespół Interwencyjny osobę z Zespołu w trybie i czasie ustalonym przez Zespół.
13. Cały personel placówki i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
14. Sygnały świadczące o krzywdzeniu oraz szczegółowe procedury postępowania w przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu dziecka, w tym sporządzenia notatki służbowej oraz wzoru zawiadomienia o przestępstwie stanowią załącznik do niniejszej polityki (**załącznik nr 2**)

§ 4

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia dziecka przez pracownika Szkoły

1. W przypadku potwierdzenia przez Zespół Interwencyjny faktu krzywdzenia dziecka przez pracownika Szkoły, dyrektor przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z tym pracownikiem.
2. Dyrektor po ustaleniu, że faktycznie doszło do krzywdzenia dziecka przez pracownika Zespołu:
 - 1) informuje o zdarzeniu i ustaleniach rodziców dziecka,
 - 2) składa zawiadomienie do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
 - 3) w przypadku pracownika niepedagogicznego podejmuje działania z art. 52 ustawy – Kodeks Pracy,
 - 4) w przypadku pracownika pedagogicznego podejmuje działania z art. 75 ust. 2a ustawy – Karta Nauczyciela.
3. Po ustaleniach, które wskazują na to, że dziecko było krzywdzone, Zespół Interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku zawierający:
 - 1) zaplanowane działania mające na celu zapewnienie dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej placówki,
 - 2) rodzaje wsparcia, jakie zostanie udzielone dziecku.
4. Plan pomocy Zespół Interwencyjny przedstawia dyrektorowi oraz rodzicom dziecka z zaleceniem dla rodziców o współpracy przy jego realizacji (**załącznik nr 1**).

§ 5

Zasady bezpiecznych relacji na linii Pracownik Szkoły – Dziecko

Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji z dzieckiem ustalone w szkole na podstawie obowiązujących przepisów prawa, statutu, regulaminu pracy i innych przepisów wewnętrznych. Szczegółowe zasady są zawarte w załączniku do niniejszych standardów (**załącznik nr 3**).

Najważniejsze zasady:

- 1) relacja z uczniami powinna być profesjonalna, komunikaty bądź działania wobec ucznia powinny być odpowiednie do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i zrozumiałe dla ucznia;
- 2) nie wolno w obecności uczniów niestosownie żartować, używać wulgaryzmów, wykonywać obraźliwych gestów, niewłaściwych zachowań m.in. naruszania przestrzeni osobistej, wypowiadać treści o zabarwieniu seksualnym, przemocowym;
- 3) kontakty z uczniami powinny być nacechowane szacunkiem, życzliwością, dbałością o bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne konkretnego ucznia i uczniów pozostałych;
- 4) nie wolno stosować wobec ucznia zachowań nacechowanych przemocą fizyczną, chyba że jest to niezbędne w sytuacji, w której uczeń zagraża sobie lub innym (np. zgodnie procedurą dotyczącą niebezpiecznych zachowań ucznia);
- 5) nie wolno stosować gróźb;
- 6) należy dbać o poufność i ochronę informacji dotyczących ucznia;
- 7) pracownicy przestrzegają zasady równego traktowania uczniów;
- 8) pracownicy mogą pomagać uczniom w czynnościach samoobsługowych w zależności od potrzeb dziecka;
- 9) niewskazane jest utrzymywanie kontaktów pozaszkolnych pracownika Szkoły z dzieckiem z wykorzystaniem prywatnego telefonu, poczty elektronicznej, portali społecznościowych itp. mających charakter prywatny naruszający dobrostan dziecka;
- 10) niedopuszczalne jest przewożenie dziecka prywatnym środkiem transportu pracownika.

§ 6

Zasady ochrony danych osobowych oraz wizerunku uczniów w placówce

1. Placówka zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych uczniów zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Pracownik Szkoły ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza.
3. Pracownik może wykorzystywać informacje o uczniu w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości dziecka oraz w sposób uniemożliwiający jego identyfikację.
4. Pracownik nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o dziecku, ani jego rodzicach.
5. Placówka, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
6. Dzielenie się zdjęciami i filmami z aktywności szkolnej służy celebrowaniu sukcesów dzieci, dokumentowaniu działań i zawsze ma na uwadze bezpieczeństwo dzieci. Szkoła wykorzystuje zdjęcia/nagrania pokazujące szeroki przekrój dzieci – chłopców i dziewczęta, dzieci w różnym wieku, o różnych uzdolnieniach, stopniu sprawności i reprezentujące różne grupy etniczne.
7. Pracownikowi nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka bez pisemnej zgody rodziców.
8. W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, pracownik placówki może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody.
9. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
10. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica lub opiekuna prawnego na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.
11. Upublicznienie przez pracownika placówki wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.

§ 7

Zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych

1. Szkoła, zapewniając dzieciom dostęp do internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.
2. Na terenie placówki dostęp dziecka do internetu możliwy jest:
 - a. pod nadzorem pracownika placówki na zajęciach komputerowych lub podczas pracy z uczniami w programach i projektach szkolnych; w czasie pracy podczas lekcji prowadzonej z wykorzystaniem internetu;
 - b. bez nadzoru członka personelu – na przeznaczonych do tego komputerach, znajdujących się na terenie placówki (dostęp swobodny w bibliotece);
3. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika placówki, ma on obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z internetu. Personel placówki czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z internetu przez dzieci podczas lekcji.

4. W miarę możliwości osoba odpowiedzialna za internet przeprowadza z dziećmi cykliczne szkolenia dotyczące bezpiecznego korzystania z internetu.
5. Placówka zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu przy komputerach, z których możliwy jest dostęp swobodny oraz zamieszcza takie treści na stronie internetowej szkoły.
6. Osoba odpowiedzialna za internet zapewnia, aby sieć internetowa placówki była zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami, instalując i aktualizując odpowiednie, nowoczesne oprogramowanie.
7. Wymienione w ust. 6. oprogramowanie jest aktualizowane przez wyznaczonego członka personelu w miarę potrzeb, przynajmniej raz w miesiącu.
8. Wyznaczony pracownik placówki przynajmniej raz w miesiącu sprawdza, czy na komputerach ze swobodnym dostępem, podłączonych do internetu nie znajdują się niebezpieczne treści.
9. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. W przypadku kontaktu ucznia z niebezpiecznymi treściami, wyznaczony pracownik przekazuje kierownictwu placówki,
10. Informację o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony członek personelu przekazuje kierownictwu placówki, które aranżuje dla dziecka rozmowę z psychologiem lub pedagogiem.
11. Pedagog/psycholog przeprowadza z dzieckiem, o którym mowa w punktach poprzedzających, rozmowę na temat bezpieczeństwa w internecie.
12. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy pedagog/psycholog uzyska informację, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w rozdziale dotyczącym procedur interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka.

§ 8

Monitoring stosowania Standardów

1. Osobami odpowiedzialnymi za realizację Standardów jest Dyrektor szkoły.
2. Dyrektor szkoły może oddelegować pracowników szkoły do monitorowania realizacji Standardów; Dyrektor oraz osoby do tego upoważnione są zobowiązane do natychmiastowego reagowania w przypadku ich naruszenia.
3. Dyrektor przeprowadza wśród pracowników placówki, raz na 12 miesięcy, ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów. Wzór ankiety stanowi **załącznik nr 4**.
4. Dyrektor sporządza na podstawie ankiet raport z monitoringu i wprowadza do Standardów niezbędne zmiany.

§ 9

Przepisy końcowe

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ich wprowadzenia Zarządzeniem dyrektora Szkoły Podstawowej nr 5 im. Sybiraków w Olsztynie.
2. Standardy obowiązujące w placówce są dostępne na stronie szkoły.
3. Dokumentacja dotycząca ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego przechowywana jest w gabinecie pedagoga, zabezpieczona przed dostępem osób nieupoważnionych.

